

78-
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (135)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Όσ. III, 78/1970*

A.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
1-20 Φεβρουαρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, ~~κομπολις~~). Μικρὸν Διδασ...
(παλαιότερον ὄνομα: Σατόμπας), Ἐπαρχίας... Τι. ρ. γάβου,
Νομοῦ... Λαρίσης.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος... Δημ.
... Λαγούδας... ἐπάγγελμα... Διδασκ......
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις... Φρυσιόπολις... Λαρίσης.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. (5).....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον: Αθανάσιος... Παΐδης.....

ἡλικία... 75... γραμματικαὶ γνώσεις... 5... Δημοσικῶν...
τόπος καταγωγῆς
... Μικρὸν Διδασ... Λαρίσης.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων; Στὰ ἑσθιαρὰ γὰ χωμτὰ, ἀνηγα-
χιοκαμπας, γιὰ βοσκή γὰ ὄρει τὰ.....
Ἐπὶ ἤρχον αὐταὶ χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; Ἐπὶ προχωμακαπο χωριστὰ, ἀπὸ ἀνάδια ὄχι.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Ἐπὶ δύο Ἕλληνας γαιοκτήμονες.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του;
Μετὰ τὸν θάνατόν τὸν πατέρα φινέσεται ἢ διακομῆ..

δ'. 1) Πώς έλιπαινόντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκήν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (με καυσίν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργωματος; ...

...Τὰ λιπαίνουμε με κοπριά πού μὲν διαδοῦσαν ἀπὸ τὰ μαντριά καὶ εἴνετο καὶ ἀφρανάσματος.

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Μετὰ τὸ 1935 περίπου.

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Τὸ ἄροτρα ἀπὸ τὸ 1912, οἱ μηχανές μετὰ ἀπὸ τὸ 1935.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ: δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... Τὸ ἄροτρον εἶχανε μὲν εὐρῶτα

για τὰ κτήματα. Τὰ ἀφραίνανε ἀπὸ τὴ λαβὴ ἀλλὰ γινότανε εὐὴ δερμάτιν χι αἰὸ καὶ βέλιγμα "γερμανό",

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. χειρολαβή 4. βέργα δαυρῶ 7. βόλκας ... 10.
2. σταβάρι 5. γάντζος 8. πῆλι
3. σταυρός 6. φερέο 9.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) ... μετὰ τὸ 1935.
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... ἀπὸ τὸ 1924.

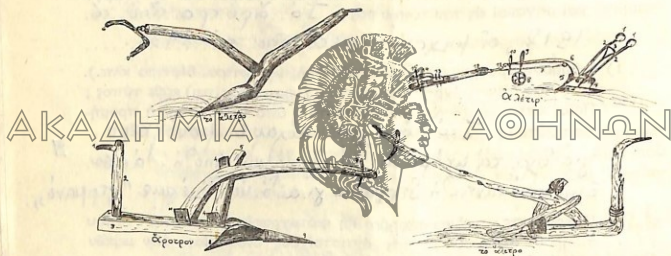
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) ἡ διαμέλιον πρῶτον μου

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ... ἀπὸ τοῦ 1924.

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποίος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

Δέν. πρόχαβα. τοῦ ξυλάλετρο. τοῦ τόπου μου.
ἔτσι δέν. μπαρῶ. νά πῶ τί ποσε. χι. αὐτὰ.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποίαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

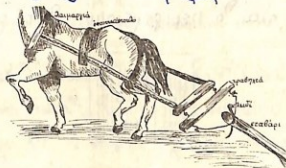
3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῆ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

..τὸ κεφάλι... ἰσχυρὰ... τὴν κεφαλαρία, δὲ γὰρ
 τὴν λαμαρτίαν... καὶ τὴν ῥάχι... ὅσα φέρει... Περὶ τῆς
 ἐπιπέδου... τῶν τραπεζῶν... εἰς τὴν θηρῆ... τῆς λαμαρτίας.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τρόπον σπῆναι τῶν ζῴων...
 ἄλλο χρησιμοποιεῖται τῆς λαμαρτίας καὶ χειρὸς...
 εἰς τὴν ῥάχι... τῶν τραπεζῶν...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

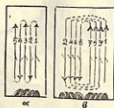
..ζεύονται δὲ ἄργα καὶ δύνανται ἐπεὶ τὰ ἢ γὰρ
 ...λαχρα... τῶν τραπεζῶν... ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποῦ τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῴων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

Μετὰ σχοινί... τῶν τραπεζῶν... καὶ τῶν ῥάχων... τῶν ἄλλων... τῶν ἄλλων...

- 4) Σχεδιάσατε πώς γίνεται παλαιότερον (επίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακίας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Συνδυασμός ῥιζ. δ'ὸ. ὀργωμάτων. γινόμενα ε. ρ'όν.
 τ'όπο. μας. τ'ό κατ'εὐθεία γραμμὴν ὀργωματα δ'ό. ἕμε
 ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);
 ἄπορεια, αὐα δ'ό περιφερειακῶ... ῥοοί ρι δ'ό.....

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, νταμιές, σιασιές, μεσοβάδες κ.λ.π.); ... Στὰ πεταχτά νατὰ ἀπορεια. ἢ ὄργωμα ξιλημάτος. Ἰ.5. μέτρα. Ἐρονήσε. ῥοοί. διημέρ. ῥοοί. ναὶ μία στή. μέτρα. ναὶ ἕμ. με. ἢ ὄργωμα.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν;
 ... ναὶ... με αὐλακία.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηταὶ ἄροτρον;

Ἰσὰ ὄρεια. γιὰ δ'έν. μπορεῖ. νὰ γιμ. ὀργωμα. με ἄρεια.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερα). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Με τὸ ὑνί. δ'ά. ἡμέρα. γιὰ νὰ. μπορεῖ. ν. ῥά...
 ἡδ. ναὶ δ'ό. ὄργωμα.....

Εἰς ποῖα ὄργωματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὄργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργωματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Καὶ γιὰ τὰ δημητριακῶν... Σιχτότακε τὸ ὄργωμα.
ἀπὸ τὴν ὄνοιξι. μὲ τὸ γθινόσημο. 3-4 φορές
ἀνάλογα μὲ τὸ καιρὸ. γιὰ τὰ θουρωτῶν. ἐπό-
μετα χρόνια.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Δὲν ἔχουμε εἰς τὸ ποιομα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφῆθῃ σπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ τὰ σπαρτῆ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

εἶνα χρόνο.

- 4) Πόσα ὄργωματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Διὰ τὰ δημητριακῶν. 3-4 ε? βρο. τὸ χρόνο.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

τὸ σποροβάκι... ἀπὸ τὸν γαίφραϊ ὁ σπόρος
καὶ διασκορπίζεται.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται : τὸ ποδᾶρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ά. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

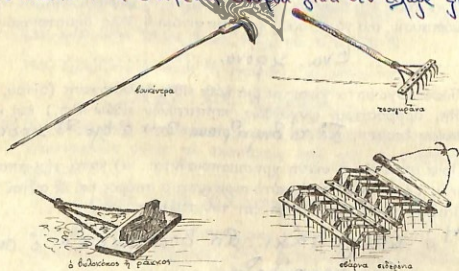
μα ή τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον;

... Μὲ τὸ Σπατρί. ἢ τὰ εἰδηρα. ἢ ἡ σφήμα.
 (Π) κεραλαῖα καὶ κωφερά. χιό. ὁ μαδάρισμα. ἢ ἀεὶ τρεῖν. καὶ ἢ χορῆαριμῆ;

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); Σινότακε. μονο. θλον. ἔπρκει. ἢ καὶ χιμ. ἢ σπορά. καὶ ἢ χωρά. ἢ ἔχε. ἢ ἄλγια

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφία. (Παρατίθεται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων)

Χρησιμοποιεῖται ἡ σιδερένια ἀβάρνα ἢ εἰναι σιδερένια
 γραφία γιὰ τὴν σκάσι μετὰ τὸν ἄγρον. Πρὶν τὴν σπορά ἀβάρνηται
 μὲ ἀνάποδα τὴν σιδερένια ἀβάρνα γιὰτὶ δὲν ἔχουμε ξυλόβάρνα.

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρήσιν

- 5) Ποιος κατεσκεύαζεν αυτά τὰ θεριστικά εργαλεία; (π.χ. τῆς δρεπάνια κ.ά.) *Τὰ χελέκια τοῦ ἀφραζόμε ἀπὸ τοῦς χαμηλαῖς
... τὰ δρεπάνια ἀπὸ τὴν πορτοῦ... ἐτοιμα...*
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὄσπριον (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ναὶ γιὰ τὴν φάει, φόβι, ρεβιθικ...
... ὄχι ἔμωσ γιὰ τὰ δημητριακά...*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτηρὸν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *... Ποῦ χαμηλὰ ἢ... ἐπίπερα δάκτυλα.
... γιὰ δὲν εἶχαν πολὺ ὕψος...*
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα;.....

*... οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀλλὰ ἐξ ἑκάστη
... δύο θεριστῶν εἰς ἑκάστην ἕνα δέκτην γιὰ τὸ δέσιμο τῶν δαχτυλῶν.*

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλά ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χερῆς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς).....
*... τὰ θεριστῶν δάκτυλα μαζί πρὸς χεριές ἢ δέκτη
... γιὰ μὴ δέμα μετὰ τὴν κεφαλὴν τῶν δαχτυλῶν
... πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν...*

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Δέν. καμμερξοίλαγε.. πατάτα. ρόυ. ρόπα μα.

2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμῆλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρού κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκου); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἐπεὶτα ἡ κοπή, ἢ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. Ἰ.ά. ρ.ῶ.α. ρό.χαμῶνα

ρῶγαγε. σανό. ἄχμο. ναι. καρπύ. Διπέρναγε. κριθάρι. ρό. ὄσθα διπράγαγε. κη. ῶ.ν. κοσιά. πριν. κίρη. ρ.ά.κ. καρπύ. ὁ. ἄρη. ναί. κ.ά. ζεράλη. λίγος. ἡμέρας. ρό. θίκαγε. ζεράλια. ναι. ρό. μέσο. ρ.α.γε. ρ.ά.ν. ἄχρῶνα. ἡ. ὁ. ἄχμο. ἔβχαινε. ἐπι. ὁ. ἄζῶνι.α.α.

2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (θρέπτανον, κόσσαν κ.ά.)..... Με. ῶ.ν. κοσιά. πριν. παρη. ρ.ον. καρ-

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

πό. πριν. ἄρχι.α. ρό. κί. ρ.ά.νι.α.α.....

3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).. *κοπὴν αὐλῆς τῶν ἐπιτιμῶν καὶ καλκῶν ὅς ὁ κόπανος χρησίμευε γὰρ ὄχι γὰρ δημητριακὰ.*

κοπάνος - στρογγυλός

ξύλο κοπανιμῶτο διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ σιμιθίου δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἐπὶ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο ἴδιον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἄνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; *τὸ κοπάνισμα γινόστανε μόνο ἀπὸ τῶν ἰδίων τῶν σταχυῶδες ὅς μεγάλα παραρρογὸς δημητριακῶν χρησιμοποιοῦστανε γὰρ ἀλώνι...*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύου, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) Ἰ. α. εὐτάχυα

ῥά κοπάνουσανε οἱ βαχάδες ἀκατωμένα ἄνω προηκου-
 μήτως κόβανε ῥά ῥά χωρὰ πρὸ τοῦ ἀνέμου με φασίδα.
 Ἰ. β. κοπάνημα χινότανε στὸ χῆμα καὶ ἐξ ἑπιπέδου μέρου
 μόνο γιὰ ῥά ἀποχωρισμὸ τοῦ καρποῦ.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Δὲν τραγουδοῦσαμε μόνο χερνιόψαυε ῥά ἡμῶς ἑνώ-
 ζουμα - μπρός, ὀ.ι. β.ι, αἰντε γιὰ νὰ βῆ χριχόρα ῥό
 ῥιόν, γιὰ νὰ λιχνιόδη ῥό ἀπόχεμα με ῥό ἀέρακι..

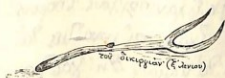
- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) Μετὰ ῥό 1922... Πρῶτος

ἀνὴρ ἔφερε ἐκ τῆς Αἰτωλίας ῥο δειγμάκι... χωρὶς.....

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... πῶς λέγανε χαρμάκι... ῥό μα-

ζεῖαμε με ῥή ἀκάρνα καὶ με παπαδῆς... ἔτσι κάρνα-
 με ἕνα ἀνένομαρο σωρὰ γὰν βραχιά πού... ἔ...
 ... λέγαμε χαρμάκι.....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρὸν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Τὸ γαμψὸν ἔσαν ἐνήμητες, δένόμαυρο δένει-
χαυε συνίδια νὰ βάψωμε τίποσε πάνω εἰς αὐ-
τὸ.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.. Πρῶτα χρεώσομαι
ῥό. ξύμνο. μαρμαρῶν γιὰ νὰ ἀποχωρίσωμε ῥό. ἄχυρο. Ἄδερρα
ῥό. φτυάρι. Ἐὶς σιτάρι. γιὰ νὰ ῥό. καθαρίσωμε καθύστερα,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίξει) ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπὶ ἄμοιβῇ ;

Ἄνδρες καὶ γυναῖκες οἱ γυναῖκες μὲ τὴς θουόνης καθαρίζανε
ῥά εὐθὺς αὐτὰς ἑπιπέδω βοηθώμασαν ὁ εἷας μὲ ῥό ἄλλον οἱ εἰδικοί
λιχνιστὰς ἦσαν θρανιοί.

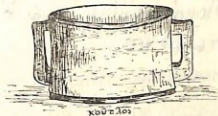
- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

Τὰ λέγαμε εὐκάλωτα ἑπιπέδω δέν. εἶχαν. πολὺ σιτάρι
γιὰ νὰ δέν. ῥά ξαναχτυσοῦσαμε Ἄχ. εἶχαν πολλοὺς σπόρους
ῥά δὲν αὐτὸς κἄςσε. ἄν. δέν. εἶχαν. οἱ γυναῖκες ῥά
μαζέλιαν. ε. σὲ ἄλλο μέρος γιὰ νὰ ῥά κάμωαν δὲν. χόδρα.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας) ^{1) Ζευχρητιάδες.}

ἔπρεπε νὰ δώσωμ. ὁ δίκαιωμα. ὁ ἀφενλικὸν. ἔπι τόπος.
 ἔλαμε ὁ τριτάφι. κ. ὁ δόλυμα. Δύα ὁ Ζευχρῆς. ἔνα ὁ ἀφενλικὸν.
 ὁ μέτρομα χινιάτανε. με. τή. λειδοῦρα (11 ὁκάδ. ὅ) ὅπου εἶναι ὁ κώτης.
 Δύο λιδούρε. δη. 22 εὐάδες κάνανε ὁ σταυροῦ. ὁξίας 6 δραχμῶν

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερου μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄσωμα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) ... *λυκίως δὲ κάμε. ἔνα ὁ σταυροῦ. ὁξία...*

παπαδιάτικα. με. ὄξια. ἔνα ὁξία. ἀγροφυλακιάτικο...

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) *Μ. ἔ. τ. α. τ. ὄ. ν. ὁξία. ἔνα ὁξία. ὁξία.*

ὁξία. καὶ ὄ. ν. ὁξία. ὁξία. ἀφενλικὸν, εἰδικῶν χύρως παλαιωμένους με. ὄξια. ὁξία. λ. ὄ. ν. ἀφενλικὸν. ὁξία. κ. ὄ. ν.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

..... Σωερα' κη. Ανουρια.....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος;.....

..... Συκηνως. Τα παιδια. Αργατερα. Βραυκων. Διο!
..... ε.μ. φωτια.....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; "Αν ναι, άπό ποιον μέρος;.....

..... Κάθε επί.τι. Δινει. Σιδα. Τα παιδια. οποι. τα.
..... Γυρμεν. Ρωκων. Δ.ο. Κεντρο. Του. χωρι.ου.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

..... Χωρις. ... ίσοσε. Δ.ο. ... Ιδια. σε. ρε. Τα παιδια. ηη-
..... γαικων. Τα επί.τια. και. Σικου. Σιδα. "Αν. δέν
..... Ροκ. Δώσαν. ... μ. έ.π. του. Α. τα. Τα. με. φέρ. ον.
..... με. τα. χέρ. τα. Δ.ο. ... μέ. ρος. ... φω. τια. ...

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, εόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα.....

..... Αρχι. γαν. ε. με. ... Ραχου. δια. Ανο. υ. ρα. κη. κη.
..... Τη. με. φο. ρει. ρι. κη. κη. και. ο. πα. ... Πο. λ. οι. κ. τ. υ.
..... κη. ο. αν. κη. ρη. να. ο. κη. και. ε. λε. γαν. α. ρ. ε. ι. α. ... ε. ε. να
..... Ρα. πέ. τι. ... ο. η. η. κη. με. με. ... και. κη. ρα. ι. ...

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερή)

..... ο. ... χο. ρ. ο. ... αρχι. γε. αρχ. ο. σε. ρα. ... Ρ. ο. ρ. ε. να. ν.
..... κη. να. ι. με. ... και. άν. δ. ρ. ε. ... Τα. χ. η. έ. κη. και. ο. χ. ο.
..... ρ. ο. ... κη. ρα. τ. ο. ε. ... ως. ... Δ.ο. ... πη. με. ... χ. ι. α. ... να. ... ε. α.
..... να. ρ. χ. ι. γ. η. ... και. α. ρ. ο. δ. ε. ... ε. ρα. ... ως. ... τα. ... κη. ρ. α. ... ε. ν. ...

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

... Καίγαμε γόνο. ξύλα:

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Τὸ βράδυ τῆς ἀποκριᾶς εἶδον ἄλλοι μανάγε. τὸ χάσκα με
χαλὰ κερνέμεο. ἦσαν ἐνὰ κομμάχι μὲν δεινὸ
μὲ ἐνὰ σισί. τὸ πλάσσι πᾶν ημάθοντε ἐν τῆς
τὸ ἄποια ἔσρεπα. τὰ χὰγγ (ἀρνάξιν) με. τὸ
θὸ μα. γόιν. τὰ β. γὰν.

Πολλοὶ ριζονεὶ ποὶ ἦταν μαγωμένοι γονήοι-
σαν νὰ σχωρκοῦνται δίνοντας τὰ χέρια
τὸ βράδυ τῆς ἀποκριᾶς.

Έν Μικρολίθω τῷ 21-2-70

Τὸς
τὸ Κέντρον Ζεφύνης Ἐπιτηδεύουσας Λαογραφίας
Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν
(Διὰ τοῦ κ. ἐπιθ. τοῦ Διμοτ. Ἐπιτελεῖστος Ἰ. Τσεριφ. Λαρίου)
Ἄδελφας

Ἐχομεν τὴν τιμὴν καὶ ἀποδείξωμεν ὅτι διὰ
γεωργικὰ ἔργα καὶ ἐκείνων ἐξωμολογητῶν δέουσως
συμπληρωμένον ὡς καὶ περιγραφήν τοῦ γεωργικοῦ βίου
τοῦ τόπου ἡμῶν ἀπὸ τῆς προδοματίας τῶν ἀγρῶν μέχρι τοῦ
ἄγχιόμου.

Μετὰ τιμῆς

Ὁ Διευθ. τοῦ ἐπιδείου

Δ. Λαρίου

Περιγραφή γεωργικού βίου (από της προετοιμασίας των αγρών μέχρι του ελθωρισμού).

• Ο γεωργικός βίος, δόν όποιον θά περιγράψουμε αναφέρεται στις συνήθειες και τους τρόπους προετοιμασίας των αγρών μας, δηλαδή σπορά αυτών, ελθωρισμό και ελθωρισμό και αποθήκευσή τους κλπ. Είναι τρόποι και συνήθειες για την περίοδο από το 1920.

• Ο τόπος, τις συνήθειες και όποιον θά περιγράψουμε, λέγεται Μικρό λιός. Είναι ένας μικρός οικισμός του Νομού Λαρίσης. Στο τόπο αυτό έμασεστάθημα το 1912 όταν η οικογένειά μου μεταφέρθηκε εδώ από γατονικό χωριό Λεζερία. Από τότε ως σήμερα ζω ελεύθερον δόμο ως αγρότης. Το χωριό μας είναι κτισμένο στους πρόποδες βεράς λόφου και αποτελείται από πεδινό και βουνό κτήμα. Το λέμε παραδοσιακό. Σε απόσταση 500 μ από το χωριό περνάει ο Πηνειός ποταμός και είναι σήμερα πλημμυρισμένος για τον τόπο μας για τις αρδύσεις των παραμεμένων χωραφιών. Πρώτο 1920 ο μεγαλύτερος τόπος ήταν βουνοτόπια όπου έβουσαν αιγοπρόβατα και αγελάδες. Χωράφια καλλιέργεια είχαμε μικρές έκτασες προς τον κάμπο. Τα αυτά τα χωράφια κάναμε αγρανάτσου. Μία χρονιά θά σπέρναμε και την άλλη θά σπέρναμε για αγρανάτσου θά θά καλλιέργειαμε 4-5 φορές θ χρόνο ανάλογα με τον καιρό. Το πρώτο όρχωμα που άρχισε την ανάπτυξη ο κάμπος ήταν τα άλλα έφαρρόσερα ως τη σπορά. Έτσι λοιπόν προετοιμάσαμε τα χωράφια μας ένα χρόνο για να θά σπέρναμε την επόμενη χρονιά με τις πρώτες βροχές του φθινοπώρου. Πρώτο πράγμα θους λέγαμε γιατί θά είχαμε περιποιημένα. Χώρισε θ να θε αγρότης θά χωράφια τον σε δύο ντάμιες δηλ. σε δύο κομμάτια έτσι ώστε όταν είχε σπαρμένο θό ένα θό άλλο θαν σε αγρανάτσου και προετοιμασία. Αυτό θό κάναμε γιατί θέν είχαμε

Ζητάσματα. Χρησιμοποίησαν βέβαια κοπριές για λίπασμα
 στα αδρόνα χωράφια αλλά δεν άρπάζαν οι κοπριές για το
 γάλακτος. Τα βοσκότοια βοσκόναν πρόβατα, χίδια
 και αγελάδες από το Φθινόπωρο ως το Μάιο. Έτσι γείχον τα
 αδρόνα για να βουνά και έρχονταν αγελάδες ή κερνίκια πρό-
 βατα που άντεχον το να δουλεύει. Αυτό γίνεται και σήμερα.
 Χορτάρι που το χιβάδι δεν είχε βόλε να το κόψουμε και να
 το αποξηνώσουμε. Έτσι πιο που συνδίδεμε να χρησιμοποιού-
 με το σανό για τροφή του ζώων και το άχυρο. Για το σανό
 σπέρνανε κριθάρι και το κόψουμε με το κοπίδι πριν πάρη κοπρό
 , πριν αρχίσει να κερνίκι. Όταν σπέρνανε το δέντανε δειλάτα
 με βόλε και το μεταφέρανε με τα κάρρα στην αποθήκη. Το
 άχυρο έβγανε από το δάμνη. Για να μεταφέρουμε το άχυρο κά-
 νανε κερνίκι. Σπέρνανε το άχυρο τα χιλιάρια της παραπέτες
 και με το κοπίδι και κερνίκι πέρνανε τα δάμνη στην αποθήκη
 και το κάρρα γίνεται που κάρρα σε όριο κερνίκι και με το
 δειλάτα χιλιάρια το κερνίκι. Έτσι έρχινε άχυρο με το δειλά-
 τα, άλλος πατοίς στο κάρρα με τα πόδια και το κερνίκι. Το
 κερνίκι το δάμνη δέν άχυρινα από ένα παράθυρο ειδιού.
 Σπέρνανε το άχυρο μέσα δέν άχυρινα για να πάρη που, γιατί
 έκανε που για να άρπάζουμε. Σήμερα σε κανένα σπίτι δεν
 υπάρχει άχυρο. Τα ζώα τα άρπάζουμε με το κοπίδι και άλλος κερ-
 νίκι. Οι κερνίκι χρησιμοποιούν άχυρο για τροφή του ζώων
 και το κάρρα με το κοπίδι. Άλλος κερνίκι κερνίκι κερνίκι κερνίκι
 κερνίκι μέσα στο χωράφι.

Η κερνίκι των χωραφιών κερνίκι ένα χρόνο όπως είπαμε τα
 κοπριάτα που τα άρπάζουμε για άρπάζουμε. Το άρπάζμα γίνεται
 με το άρπάζμα και το έβγαν ζώα. Στην πόλη μας το έβγαν
 άρπάζμα δεν χρησιμοποιούσαν. Από που παλιά είχαμε ειδιού
 για άρπάζμα, τους κερνίκι όπως τα είπαμε τα άρπάζουμε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γηλάδες και χουρμειάρηδες. Οι χουρμειάρηδες ήταν υνάμη-
 λοι του νοναμιά, του σάβιου του αρεντιού και δαίμονα δά-
 κημά του αρεντιού. Ήσαν δὲ νονάμ και φεύγατε ἀπὸ
 τοῦ εὐαγγέλιου καὶ ἔσαν δὲ αρεντιού γιαιδῆς, τῆς ἀποφύλακτες
 καὶ ἄλλοι υνάμῆδους. Τῆς ἡμέρας μετὰ τὸ γὰ ἕνα χρόνον.
 Οἱ χουρμειάρηδες γούσαν μετὰ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ αρεντιού
 δῖνα δὲ νονάμ και δαίμονα γιαιδῆς γοχαρισμὸς τοῦ δά κημά
 καὶ τοῦ ἔδινε γὰ καμπερεια τὸ αρεντιού. Χρησιμοποιοῦσαν
 γὰ καὶ ἔργατα δῖνα τοῦ μετὰ τὴν ὑποχρέωσι νὰ δώσουν δὲ
 ἄμοιρῆ δὲ τρίτο τῆς παραρτήσῃ δὲ αρεντιού γὰν διμοιβήγῃ
 δά κημά καὶ τοῦ παρεώρησε. Τὸ σάβανον τῆς διμοιβῆς γέ-
 γότανε τριτάτω. Τὰ γιαιδῆ δὲ αρεντιού δά νοίματε δῖνα
 μέυηδες. Ἀπὸ τῶν ἦσαν κενὸ ποσὸ μετὰ ποτὰ πρόβατα καὶ ἔχο-
 ναν ἀπὸ δά ὄρενά μερῆ γιαιδῆ νὰ φερμαῖον ἔδω δά γα-
 μαδῆ. Ἐφῆσαν ἔδω δὲ Μεσσηνῆ καὶ ἔσαν τὸν Μαῖο
 ἔφῆσαν ἔνομιον δὲ αρεντιού γιαιδῆ δὲ ἰσοσῆμα τῶν γιαιδῆν ἐπὶ
 εἶδος καὶ ἐπὶ χρῆμα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΛΦΩΝ

Ἄρῃ γοιπὸν προσδομήγατε δά χωράγια δῖνα ἕνῃ καὶ ἦσαν
 γὰ ἀφρατάσῃ, ἀρχίζατε τὴν σπορά μετὰ τὸ πρῶτον βροχέ-
 ῃ σπορά γινότανε μετὰ τὸ τελευταῖον ὄργον. Μ' ἕνα τρι-
 τῶν κατὰ τῆς διαφορῆ καὶ δὲ γέγατε σποροσάκη σπορά-
 με δά πεταχτά. Μετὰ περνοῦσαν τὴν εἰδερῆνια σάρνα
 δὲ σπορῆ καὶ μετὰ ἀνιδετῆ κασιδονοί. Ἐπειδὴ δὲν εἶχανε
 τὸν σπορῆ σπορῆγατε τὸ χωράγι μετὰ τὴν εἰδερῆνια σάρνα
 ποδοδεκμῆν ἀνάποδα. Ἄν δὲ χωράγι εἶχε ποτὰ σόβλια
 δὲ σαρνίζατε ποτὸν δὲ σπείραμε βίβοντα γὰν δὲ σάρνα
 μάποιο βάρος. Μετὰ τὸ σπείραμα τῆς σπορῆς ποδοδεκμῆν
 καὶ κανένα σιμάχτρο δὲ σπάρμένο χωράγι. Μπῆγατε δῖνα
 ἕνα σπῆμα δὲ χωράγι καὶ ἀπὸ δὲ ἔσαν ἕνα κῆρα κρημῶσα-
 με νομῆνι ἀπὸ πανὶ ἢ σπορῆ καὶ κατὰ τῆς γιαιδῆν γιαιδῆν

σουν και δεν προβαίναμε μόνο τους ή συνδαιμονία με άλλους
 παίρνανε δεριτάδες με ήληρωμή. Υπήρχαν ντόπιοι και ξέ-
 νοι. Αύτους πιο πολύ τους χρησιμοποιούσανε για μεγάλα
 έργα κτλ. Ήσαν για δουλειά τότε 2 δραχμές ή ην ήμερα
 και φαγητό. Μετά το 1935 εμφανίστηκαν οι δεριτάδες μηχαν-
 νές που δερίζανε και δένανε για δαμάσια. Λεχωριδά' δε
 οι άκρονιδιές μηχανές (of πατόζες) στις οποίες μεταφέρα-
 με για δαμάσια για άκρονιδιό. Ήσαν υάνανε και την κα-
 χαλιά σε άκρονιδιό. Δό θησιο του βαρούσανε στους άκρονιδιές με
 για παγωτά. Ήσαν τα άκρονιδιές μηχανές δεριζαυτι-
 στικές δερίζαν και άκρονιδιάν επί τούτο. Ής με μελοπι-
 νες. Από τότε ξηράσαμε ξέρμα, δροπάνια, δούρα κ.ά.
 Ο άκρονιδιός γινότανε έγω από το χωριό μας σε ένα τόσο μέ-
 ρος που ήταν κοινοσινική έκταση και τον δέχαμε άκρονιδιό. Ο
 καθέννας από μας είχε δικό τους κέντρο, δύο άκρονιδιό τον όπιο κέντρο
 νε ο άκρονιδιός. Τα άκρονιδιό έδωσανε άκρονιδιό οι πατόζες
 με τις οποίες άκρονιδιάνε κ την γινόσανε οι άκρονιδιό άκρονιδιό που
 με για παγωτά για μεταφέραμε στους άκρονιδιές μας. Τα άκρονι-
 διοπιο του βαρούσανε για δαμάσια από το χωριό με για κάρρα. Με-
 τα δαμάσια υάνανε δρωσίο δό άκρονιδιό που είναι στήμα υάνα με έιν
 πλάτο ασπύμένο δό κέντρο δό άκρονιδιό. Ήσαν τα δαμάσια
 ήρω ήρω και δό ένα δίσημα δό άκρονιδιό σε στήμα θα ήμερα τον
 έμινε προς για μέσα. Τα δαμάσια έπρεπε να έχουν για στήμα προς
 από για χορδάρια, δό σποσίζανε και βότρα δό έδωσανε για να σφι-
 ζει δό χωμα με δό δερμα. Ένα δρωσίο, ένα άκρονιδιό, ήσαν
 δουριά μιας ήμερας. Ήσαν από δό πριμ με δό δρωσίο, συνεχίζο-
 νε με δό πάσμα δό άκρονιδιό με για άκρονιδιό, περνούσε με δό ή δουλι-
 γινότανε δό πάσμα σε γαμή κ βγα αυτά δό έπρεπε να ήσαν έ-
 πομα δό άκρονιδιό, δό με δό δρωσίο να άκρονιδιό άκρονιδιό.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Μετά τὸ εὐραίο γίνανε ἡ κόλλα τοῦ δεματιᾶ δὲ δείματα
 τῶν δεματιῶν καὶ ἄρχε τὸ πάσιμα μὲ τέσσερα ἄλογα. Ἦταν δὲ
 σὺν δέξιν ἀπὸ τῆς κερματῆς μ' ἓνα χορνί. ἓνα ἄλλο χορνί ἔδενε
 τὴν κερματῆρὰ τῶν ἄλογων καὶ ἦταν ἀπὸ τῆς μέσα μεριᾶ καὶ τὸ στόμα
 καὶ ἦταν δὲ κέρρο τῶν ἄλων. Τὰ ἄλογα ἔφεραν κτὶ το εὐραίο
 πηκτοῦ πρὸς τὸ στόμα ὅπως καὶ τὸ χορνί μαζεύοντε ἑα-
 τὸν. Ἦσε χρύσιμα τὰ ψαλὰ πρὸς τὴν ἀνάθελη μαζεύοντε καὶ
 γέρνοντες ἀνάθελας κώμας τὸ χορνί ξεδιημνότε. Αὐτὴ ἡ δυν-
 αμὴ κρατοῦσε ὥσπον νὰ βασθῆ τὸ ἄλιον, νὰ πέσῃ εὐραίο.
 Μετὰ χρησιμοποιούσαρε τὴ δοκάνι. Ἦταν γελαχμένη ἀπὸ δύο ἡ πρὸς
 γανίδι καὶ τὴν ἔφεραν ἓνα ἢ δύο ἄλογα ἀνάλογα μὲ τὴν κερμα-
 τῆρὰ τῆς. Ἀπὸ αὐτῶν ἡ ἐπιγάνεια τῆς εἶχε εὐραίοματες γυμρῆς
 πέτρες ἢ εἰδερὰ. Τὸ πάσιμα τῶν ἄλων μὲ τὴ δοκάνι κρατοῦσε
 ὥσπον ὁ κάρπος νὰ ἀποχωρῆ ἀπὸ τὸ δάχτυλο. Κατὰ διαδήματα
 κρονοῦσαρε τὸ ἄλιον γιὰ νὰ παρῆται εὐραίοματα. Διὰ τὸ πρῶτο
 κρονοῦσαρε τὸ ζῆλο δάχτυλο γιὰ τὰ ἄλλα ζῆλο κάρπος δι.
 ὁ κρονοῦσαρε μὲ τὴν κώμας κρονοῦσαρε τὸ ἄλιον ἀπὸ τῆς κώμας
 μαζεύοντε τὰ δάχτυλα πρὸς τὰ μέσα. Ὅταν εὐραίοματε τὸ πάσιμα τῶν
 ἄλων τὸσε τὸ μαζεύατε σε γανί καὶ εἶχε σχῆμα δένδρομαρο
 αὐτὸν βραχί. Τὸ μαζεύατε μὲ τὴν ζῆλο κώμαρα. Ἦταν εὐραίο
 γανίδι ἢ ζῆλο δένδρομαρο καὶ τὸ ἔφερε ἓνα ἄλλο καὶ παρῆσαρε
 τὸ ἄλιον κρόνοντες σὺν σὲ σχῆμα βραχί. Ἀπὸ τῆς μὲ τῆς
 παρῆσαρε δὲ γέρρα μαζεύατε εὐραίοματε ἢ εὐραίοματε.
 Κρονοῦσαρε γιὰ νὰ κρονοῦσαρε τὴν κώμαρα τῶν ἄλων καὶ
 κρονοῦσαρε τὴν κώμαρα τῶν ἄλων. Ἀπὸ τῆς μὲ τῆς
 κρονοῦσαρε τὴν κώμαρα τῶν ἄλων καὶ κρονοῦσαρε τὴν κώμαρα τῶν ἄλων.
 Κόπανο δὲ ἄλιον δὲν χρησιμοποιούσαρε. Ἀπὸ τῆς κώμαρας τὸ χρησιμο-
 ποιούσαρε σὲ δάχτυλο δι. εὐραίοματε τὸ δάχτυλο δὲ δε-
 ριομένα κωμάρα γιὰ νὰ κρονοῦσαρε τὸ κωμάρα τῶν ἄλων.
 Κόπανο δὲ ἄλιον δὲν χρησιμοποιούσαρε. Ἀπὸ τῆς κώμαρας τὸ χρησιμο-
 ποιούσαρε σὲ δάχτυλο δι. εὐραίοματε τὸ δάχτυλο δὲ δε-
 ριομένα κωμάρα γιὰ νὰ κρονοῦσαρε τὸ κωμάρα τῶν ἄλων.

ΠΥΡΑΙ

Τό ἔθιμο τῶν ἀνάματος τῆς φωτιᾶς δὲ μάλιστα μόνο δὲς ἀποκρίες
 εἶναι νόμος μας. Ἡ φωτιά γίνεται, ὅπως καὶ σήμερα, εἰς κέντρο
 τῶν μισροῦ χωριῶν μας. Ἦν ἀρχαῖοι τῶν ἔθων εἶμον Ἦν ἔχον
 συνήθως τὰ κωδικά. Ἄστα ἔρχον εἰς ἐπίτια καὶ ζυγαὶν ζυγα
 γὰρ τὴν φωτιά. Κάθε ἐπίτι δίνει τὰ ζυγα τῶν πρὸς ἀποκρίων ἀδ
 τα εἰς κέντρο τῶν χωριῶν. Ἡ φωτιά ἀναβότανε μετὰ τὸ φαγιό.
 Ἀρχίτανε μετὰ φαγιόδια ἀποκρίσμου, ριχνότανε καὶ ὄνη πογγί πο
 ρεῖ. Ἄριστοι πρὸς ἔμμαν ἀστία κτίνουσαν καρναβάλια καὶ ἀδ
 εἰσὸναι μετ' ἔθων. Ὁ χορὸς ἀρχίτε ἀρχόστρα. Χόρευαν ἐπι
 γυναικες καὶ παῖδια. Τὸ χέντι κρατοῖτε εἰς ὄρησι καὶ πογγε
 γορεῖ συνεχίζοτανε καὶ Ἦν ἀποκρίων εἰς βράδυ.
 Κραγι καὶ μεζέδες ἦσαν ἀναγκαῖα εἰς ἀποκρίων τῶν κεντρῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ἱεροσόφων

Μικροῦδος Λαρίων
 Ἀθανάσιος Σαΐδας, γεωργός
 κἀποικὸς Μικροῦδων
 γεννηθὲς εἰς Λαρία Λαρίων
 ἔλατ 45, 5' Ἀποκρίων
 ἐπιταξάμενος εἰς Μικροῦδων ἀπὸ τὸ 1912.

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑλλοχέως

Δημήτριος Κ. Λαρίων
 ἄδελφός
 Βρυότσου - Λαρίων
 εἰς ἀποκρίων ἀπὸ 1-20/9/70